

Titel: Kapitel IX.

Citation: "Kapitel IX.", i *1901/1902: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r09-shoot-chptrd1e1766/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

§ 80.

Benytte begge Parter Sagførere til at udføre Processen, kunne Meddelelser til Sagførerne under Sagens Gang ske umiddelbart fra den ene Sagfører til den anden uden Stævningens Mellekomst, blot imod simpelt Modtagelsesbevis.

Meddelelsen kan gyldigt afleveres paa Sagførerens Kontor til enhver Tid, dette er aabent, og Modtagelsesbeviset kan udstedes af Sagførerens der tilstedeværende Fuldmægtige eller andre Kontorbetjente.

§ 81.

De fra Retten udgaaende Meddelelser ske paa den Maade, som Rettens Formand i hvert enkelt Tilfælde finder hensigtsmæssigst, og uden at hans Beslutninger herom ere Genstand for Kære. Det er tilladt at tilstille Meddelelsen med Posten.

§ 82.

Naar der af Retten i et behørig afholdt Møde træffes Beslutning om Tidspunktet for et nyt Møde eller for en Retsbehandlings Iværksættelse, anses de Personer, der ere til Stede og paahøre Beslutningen, for at have faaet tilstrækkelig Underretning derom. Personer, som have været lovlig tilsagte til Mødet, men som enten ere udeblevne eller have forladt Mødet, forinden Beslutningen der toges, have intet Krav paa særlig Forkyndelse eller Meddelelse om det nye Møde eller om Tidspunktet for de besluttede Retshandlingens Iværksættelse. Dog bør Retten ikke undlade ved Budsendelse eller mod Posten at give dem Meddelelse om Beslutningen, for saa vidt denne antages at være af Interesse for dem.

§ 83.

Indkaldelser og Meddelelser til militære, hvilke med de af Forholdets Natur flydende Lempelser blive at forkynde efter de i dette Kapitel givne Regler, skulle tilige anmeldes for Afdelingschefen, som foranlediger paagældendes Møde for Retten, hvor saadant gøres fornødent.

Kapitel IX.

Procesmaaden i Almindelighed.

§ 84.

En Sag anses for anlagt, naar Forligsklage eller Stævning er indleveret til Berømmelse eller Sagen er anmeldt for Retten efter § 200, 2det Stykke.

Ved Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 200, 2det Stykke omhandlede Angivelse anses Sagen for tingfæstet; en Modfordring er at anse som tingfæstet ved Fremlæggelsen eller Meddelelsen af det Svarkrift, hvori den fremsættes.

I det i § 273, 3die Stykke nævnte Tilfælde er Sagen anlagt, naar den er anmeldt for Retten, og tingfæstet, naar den foretages i Retten.

Indtil Sagsøgeren mundtlig har nedlagt sin Paastand under Domsforhandlingen, staar det ham frit for at hævne Sagen, dog at Sagsøgeren ikke derved kan forhindre, at der gives sagsøgte Dom for allerede tingfæstede Modfordringer. Efter det anførte Tidspunkt kan Sagsøgeren derimod ikke ensidig hævne Sagen, jfr. dog § 240.

§ 85.

Sagsøgte er berettiget til at fremsætte Modfordringer, for saa vidt som disse enten have fælles Oprindelse med Hovedfordringen eller dog ere udjævnelige (komputable) med den. Der kan gives selvstændig Dom for Modfordringen.

Under Proceduren behandles Modfordringen som en Bestanddel af Sagsøgtes Forsvar. Den fremsættes og forhandles i Forbindelse med hans Indsigelser paa samme Maade som disse. Dog kan Retten udøve den samme ved § 94 tillagte Myndighed ogsaa med Hensyn til Modfordringer.

§ 86.

Retsager forhandles mundtlig. Skrift anvendes kun i det Omfang, i hvilket Loven særlig bestemmer det.

Ved den mundtlige Forhandling benyttes frit Foredrag. Oplæsning tilstedes kun, for saa vidt Rettens Formand tillader det.

Naar Oplæsning skal finde Sted, foregaar den enten ved Parten selv eller ved Retskriveren efter Formandens Bestemmelse.

§ 87.

Retsproget er dansk. Afhørelse af Personer, der ikke ere det danske Sprog mægtige, foregaar ved Hjælp af en edsvoren Tolk; dog kan ved Underret Tilkaldelse af Tolk undlades, naar Parterne ikke gøre Fordring herpaa, og Retten tiltror sig fornuftigt Kendskab til det fremmede Sprog.

Dokumenter, der ere affattede i fremmede Sprog, skulle ledsages af en Oversættelse, der, naar Retten eller Modparten forlanger det, skal autoriseres af en offentlig ansat Translatør.

Afhørelse af døve, stumme og døvstumme foregaar enten ved Hjælp af Personer, der ere kyndige i Tegnsproget eller Talemetoden, og som forud tages i Ed, eller ved skriftlige Spørgsmaal og Svar.

Til at bistaa som Tolk eller Tegnsprogkyndig maa ingen tilkaldes, der ifølge §§ 32 og 34 vilde være udelukket fra at handle som Dommer i Sagen. I øvrigt blive de om Vidner gældende Regler at anvende paa de nævnte Personer med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, og for saa vidt ikke noget andet særlig er foreskrevet.

§ 88.

Rettens Formand leder Forhandlingen. Han bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, for saavidt Loven ikke indeholder Forskrifter derom. Ingen maa tage Ordet uden ifølge hans Tilladelse; han kan fratage den Part Ordet, som ikke vil rette sig efter hans Ledelse. Han drager Omsorg for saa vidt muligt at fjerne alt, hvad der til Unytte trækker Forhandlingen i Langdrag, og slutter Forhandlingens enkelte Dele, naar han anser det foreliggende Emne for tilstrækkeligt behandlet.

§ 89.

Enhver af Parterne er pligtig bestemt og utvetydigt at angive de Kendsgerninger, paa hvilke han støtter sine Paastande, saavel som bestemt og utvetydigt at erklære sig over de af Modparten anførte Kendsgerninger og de af denne til ham stillede Opfordringer.

Om en ikke særskilt og udtrykkeligt benægtet Kendsgerning skal anses indrømmet eller bestridt, og hvilken Virkning Undladelse af behørig at besvare en Opfordring medfører, afgør Retten efter et Skøn over Forhandlingerne i det hele.

§ 90.

Retten bør ved hensigtsmæssige Spørgsmaal til Parterne søge at fjerne Uklarhed, Tvetydighed eller Ufuldstændighed i Fremstillingen af Sagen og i andre afgivne Erklæringer.

Saa vel Rettens Formand som hvert enkelt af dens andre Medlemmer kan stille Spørgsmaal.

Naar der ikke svares paa de stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen, eller efter Omstændighederne, hvis det er Sagsøgeren, afvise Sagen.

§ 91.

Retten kan opfordre en Part til at fremlægge Situationskort, Stamtavler, Grundrids, Tegninger og andre lignende Anskueligheden befordrende Midler eller tilvejebringe Syn eller Skøn, naar Sagen ikke uden dette kan bedømmes med tilstrækkelig Sikkerhed.

Efterkommer en Part ikke denne Opfordring, kan Retten efter Omstændighederne bringe Reglen i § 90 sidste St. til Anvendelse.

§ 92.

Dersom Retten, efter at Optagelse til Dom er sket, finder Grund til at stille Spørgsmaal af den i § 90 omhandlede Beskaffenhed til Parterne eller til at rette yderligere Spørgsmaal til afhørte Parter, Vidner, Syns- eller Skønsmand eller til, at der indhentes Syn eller Skøn, kan den under Angivelse af Øjemedet indkalde Parterne og efter Omstændighederne Vidnerne, Syns- eller Skønsmandene til et Møde, i hvilket Spørgsmaalene begæres besvarede eller Parterne opfordres til snarest muligt at foretage det fornødne til at fremskaffe Synet eller Skønnet.

Udgifterne ved de i denne Paragraf omhandlede Foranstaltninger udredes forskudsvis af det offentlige, indtil det ved den endelige Dom kan afgøres, hvilken af Parterne der skal bære dem.

§ 93.

Antager Retten, at der er Omstændigheder til Stede, som kunne medføre Afvisning paa Embeds Vegne, kan den standse Forhandlingen og opfordre Parterne til at erklære sig over Afvisningsspørgsmaalet.

Naar Afvisningsdom ikke afsiges, fortsættes Forhandlingen.

§ 94.

Retten kan bestemme, at flere for den svævende Retssager imellem de samme Parter skulle forhandles i Forbindelse med hverandre. Samme Myndighed har Retten ogsaa med Hensyn til Retssager imellem forskellige Parter, naar Søgsmalenes Forening fra først af ikke vilde stride imod § 27.

Ere flere Krav forenede under een Retssag, kan Retten bestemme, at en Adskillelse skal finde Sted og et eller flere af Kravene forhandles og paadømmes særskilt.

Frembyder Sagen flere Stridspunkter, kan Retten bestemme, at Forhandlingen foreløbig skal indskrænke sig til et eller nogle af disse; enkelte Søgsmalsgrunde eller enkelte Indsigelser kunne som en Følge heraf gøres til Genstand for særskilt Procedure.

§ 95.

Er et Retsforhold, hvis Fastsættelse vil faa Indflydelse paa Sagens Udfald, Genstand for en ved samme eller en anden Ret svævende Retstrætte, eller er det indbragt til Afgørelse ved administrativ Myndighed, kan Retten enten efter Paastand eller paa Embeds Vegne bestemme, at Sagens Forhandling i det hele eller til dels skal udsættes, indtil hin Retstrætte er paadømt eller den administrative Afgørelse er truffen.

§ 96.

Opstaar der under en Sag Mistanke om, at en strafbar Handling, hvis Forfølgning under en Straffesag vil have Indflydelse paa Sagens Udfald, er begaaet af en af Sagens Parter, kan Retten udsætte Forhandlingen, indtil Straffesagen har fundet sin Afgørelse.

§ 97.

Ved Udøvelse af den i §§ 94—96 hjemlede Myndighed har Retten at virke hen til, at den størst mulige Orden, Klarhed og Simpelhed i Forhandlingerne opnaas.

§ 98.

De i §§ 91 og 93—96 omhandlede Bestemmelser kunne træffes paa ethvert Trin af Forhandlingerne, ligesom de kunne omgøres, naar Retten anser dette hensigtsmæssigt.

Retten anordner det fornødne med Hensyn til Udsættelse af Sagen, naar den benytter sin i §§ 91 og 93—96 omhandlede Myndighed.

De i §§ 91 og 93—96 omhandlede procesledende Bestemmelser ere ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 99.

Naar en Part ønsker Bevis optaget for en udenlandsk Domstol, kan han af den Ret, for hvilken Sagen henstaar, eller, naar Søgmaalet endnu ikke er tingfæstet, af den Ret, ved hvilken Søgmaalet eventuelt vil være at anlægge, begære udfærdiget en Anmodning til vedkommende Ret i det fremmede Land om Foretagelse af den paagældende Retshandling. For at Begæringen kan tages til Følge, maa Parten meddele de Oplysninger, som kræves til Anmodningens Udfærdigelse. Ønskes saaledes Vidner førte, skulle de anføres ved Navn med Opgivelse af deres Bopæl og de særlige Forhold, hvorom deres Forklaring ønskes, samt de Dokumenter, som ønskes dem forelagte, eller som de opfordres til at fremlægge, nærmere opgives; saa vidt muligt skal der stilles bestemte Spørgsmaal til Vidnerne. Ønskes Skøn afgivet, skulle Skønsmændenes Egenskaber samt de Forudsætninger, der skulle lægges til Grund for Skønnet, tilstrækkeligt angives. Begæringen fremsættes efter de for Begæring om Bevisoptagelse ved danske Retter givne Regler, jfr. navnlig §§ 171, 213—216, 236, 257, 258 og 281.

Retten afgør ved Kendelse, om og i hvilken Udstrækning Begæringen skal efterkommes. Gaar Kendelsen ud paa, at Begæringen helt eller delvis skal efterkommes, skal den indeholde de fornødne Oplysninger til Anmodningens Udfærdigelse, samt fastsætte den Sikkerhed, som Parten skal stille for de Omkostninger, som skønnes at ville medgaa til Bevisoptagelsen, og den Tid, inden hvilken Sikkerheden skal være stillet. Naar Sikkerheden er stillet, udfærdiger Rettens Formand en Anmodning til vedkommende Domstol om, at Bevisoptagelse maa finde Sted. Anmodningen skal, paa Grundlag af det i Kendelsen oplyste, indeholde en kort Fremstilling af det Forhold, der ligger til Grund for Sagen, samt en nøjagtig Angivelse af, hvad der begæres fore-

taget, hvorhos den skal oplyse, hvor vidt nogen af Parterne skal varsles til Forretningen, og i bekræftende Fald Varslets Længde. Anmodningen tilstilles Justitsministeriet til videre Foranstaltning.

Skal Parts Ed aflægges ved fremmed Domstol, fremsættes Begæring om dens Aflæggelse for den Ret, der har afsagt Edsdommen.

Anmodninger fra fremmede Retter om Bevisoptagelse eller andre retslige Handlinger blive alene at efterkomme, naar de fremsendes gennem Justitsministeriet, jfr. i øvrigt §§ 135 og 172.

Kapitel X.

Rettens Raadslagninger og Afgørelser.

§ 100.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke høre til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. Afstemningen foregaar efter Tjenesteaalderen, saaledes at det yngste Medlem stemmer først. Formanden stemmer altid sidst, han forestaar Afstemningen og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne Stemmer indføres udtogsvis i en Stemmegivningsbog. Enhver Dommer har Ret til at paase, at hans Stemme gengives rigtigt.

Dommernes Raadslagninger og Afstemninger maa ikke overværes af Tilhørere, med Undtagelse af Retsskriveren.

I Afstemningen maa kun de Dommere deltage, som have overværet den mundtlige Forhandling og Bevisførelsen i Sagen.

§ 101.

I Dommens Vedtagelse deltage for Landsretternes Vedkommende mindst tre Medlemmer og for Højesterets Vedkommende mindst syv Medlemmer af Retten. Samme Regler gælde ogsaa for Vedtagelse af Kendelser, medmindre andet er bestemt.

§ 102.

For enhver Afgørelse skal der være Stemmemøflerhed. Kræver Afgørelsen Afstemning over flere Punkter, ere de Dommere, som have befundet sig i Mindretal, pligtige at deltage i de senere Afstemninger.

Opstaar der Meningsforskel om, hvorledes Spørgsmaalene skulle stilles, eller om Afstemningens Resultat, bliver der afstemt særskilt herom.

Den vedtagne Afgørelse føres i Pennen af Rettens Formand eller af den af de i Afgørelsen deltagende Dommere, hvem dette Hverv af Formanden overdrages.

§ 103.

Ved Dommen skal Sagen paakendes endelig uden anden Henvisning til paafølgende Proceshandling end den, der hjemles ved § 197.

Bevis ved Syn eller Skøn kan ikke henskydes til Optagelse efter Dommens Afsigelse.